

3. Хандій О. О. Антикризисні інструменти управління підприємством: практичні аспекти реалізації. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2012. № 4. С. 186–192.

4. Островська О. Антикризисне фінансове управління в умовах економічної нестабільності. Ринок цінних паперів України. 2009. № 5-6. С. 83–88.

5. Камнева А. В. Дослідження існуючих інструментів та моделей антикризового управління на підприємстві. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. 2014. № 4 (28). С. 15–26.

6. Перерва П. Г., Косенко А. В., Косенко О. П. Антикризисні інструменти сталого розвитку підприємства: інноваційна, інвестиційна та маркетингова політика. Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Харків, 2012. № 25. С. 100–106. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/9964/1/vestnik_HPI_2012_25_Pererva_Antykryzovi.pdf.

Панченко Ю.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 5 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

Махсма М.

*д.е.н., доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

ВЕКТОРИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

На сучасному етапі розвитку суспільства значна увага приділяється розвитку соціальної сфери держави. Створення належних умов якості життя населення потребує значних капіталовкладень у соціальну інфраструктуру та соціальні інститути. Як свідчить прогресивний досвід розвинутих країн, дієвим інструментом фінансування соціальних проектів є соціальне інвестування. Для України розробка та впровадження механізмів соціального інвестування є особливо актуальною через хронічний дефіцит державного бюджету та постійне скорочення витрат на соціальні нужди.

Сутність соціального інвестування полягає у спрямуванні коштів у розвиток соціальної сфери та підтримку належної якості життя населення. Соціальні інвестиції відіграють виключно важливу роль у суспільстві, оскільки від їх величини в значній мірі залежить рівень і якість життя населення. Слід зазначити, що у світовій господарській практиці виокремилися такі основні моделі соціального інвестування: патерналістська, демократична та ліберальна. [1]

Основною рисою патерналістської моделі соціального інвестування є домінування видатків держави на розвиток соціальної інфраструктури та підтримки соціальних проектів, при цьому державний бюджет виступає головним каналом перерозподілу коштів: Більше 80 % видатків на розвиток соціальної інфраструктури складають видатки державного та місцевих бюджетів. Тобто держава є відповідальною перед суспільством щодо його благополуччя та забезпечення належного рівня та якості життя населення. Представниками країн, які дотримуються даної моделі є: Швеція, Фінляндія, Данія та Норвегія. Серед переваг патерналістської моделі можна виділити наступні: дотримання принципів соціальної справедливості у розподілі коштів між різними верствами населення, забезпеченні соціальних гарантій; загальна вільна доступність населення до усіх соціальних благ в країні. Недоліком даної моделі є

низький рівень соціальної відповідальності підприємств перед суспільством, що в свою чергу може привести до недостатнього рівня фінансування окремих соціальних сфер. [2]

Демократична модель соціального інвестування базується на принципах паритетності у здійсненні фінансового забезпечення. Для цієї моделі є характерною майже рівноправна участь держави, бізнесу та індивідів у формуванні соціального середовища та здійсненні соціальних послуг. Дана модель властива більшості країн Європейського союзу, зокрема Німеччині, Франції, Бельгії та Австрії. Перевагою демократичної моделі є високий рівень економічної, політичної та соціальної свободи, в тому числі, в організації забезпечення розвитку соціальної сфери в країні. Істотним недоліком моделі є високий рівень податкового навантаження на населення та підприємства, оскільки в більшості країн діє система прогресивного податку. [2]

Ліберальна модель соціального інвестування характерна для Великобританії та США. Її ключовою рисою є мінімальне залучення держави до формування та функціонування соціальної сфери. В основі системи соціального інвестування стоїть соціальна відповідальність бізнесу. Інвестиційну основу утримання соціальної сфери складають приватні надходження. Держава у цьому випадку здійснює підтримку відповідного рівня життя лише найбільш вразливого населення у якості надання їм адресної допомоги, а також створює різноманітні форми та напрями соціальних інвестицій. Усі інші сфери соціального забезпечення та розвитку соціальної інфраструктури беруть на себе підприємства та приватні агенти. Ліберальна модель є суворо персоніфікованою, а активність підприємств носить більш філантропічний характер. Тому реалізація зазначеної моделі соціального інвестування є можливою лише за умови високого рівня соціальної відповідальності в суспільстві. [2]

Поряд з класичними моделями соціального інвестування можна виокремити також модель перехідного типу. Дана модель характерна для країн, які знаходяться на стадії змін в сприйнятті ролі держави, суспільства та бізнесу щодо забезпечення розвитку соціального середовища. До таких країн можна віднести і Україну. Основними рисами моделі є високий рівень участі держави в інвестуванні та розвитку соціальної сфери, поряд з повільним розвитком системи корпоративної соціальної відповідальності та фрагментарністю і нерегульованістю приватні ініціативи та зусилля держави. [3]

В цілому, в Україні соціальне інвестування знаходиться у відносно нерозвиненому стані. Реалізація соціального інвестування в країні значною мірою орієнтується на державну та міжнародну підтримку. Зважаючи на високий потенціал соціального інвестування, системне залучення бізнесу до цього процесу є важливим завданням для держави і суспільства в цілому. Розбудова України як соціально орієнтованої країни, багато у чому залежить від синергії державної політики та зусиль бізнесу у розширенні соціальних інвестицій. У зв'язку з цим виникає потреба систематизації зарубіжного досвіду та визначенні для України напрямків його адаптації. Окрім того, важливою умовою в цьому зв'язку, є створення єдиної інформаційної платформи соціального інвестування в Україні, де були б систематизовані всі діючі проекти соціального інвестування. Актуальними напрямами активізації соціального інвестування є підвищення ролі та важливості соціального інвестування на державному рівні. Важливим є стимулювання та поширення прогресивних ділових практик і звичаїв

соціального інвестування, шляхом здійснення системного впливу на суспільну свідомість, приватний корпоративний сектор. Запровадження зазначених заходів щодо формування української моделі соціального інвестування, що своєю чергою, сприятиме створенню позитивного іміджу бізнес-організацій, зростанню їх конкурентоспроможності, підвищенню якості життя в країні. [3]

Література:

1. Пархоменко Ю. М. Соціальне інвестування в системі забезпечення якості життя населення, 2016. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/2391>
2. Пархоменко Ю. М. Пріоритети та особливості закордонних моделей соціального інвестування. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807181.pdf>
3. Базиліук Б.Г. Світовий досвід соціального інвестування та можливості його адаптації в Україні, 2017. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/22646/370377.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Панченко Ю.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 5 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

Жибер Т.

*к.е.н., доцент кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ПДВ

Прогнозування та планування доходів державного бюджету є одними з важливих етапів у бюджетному процесі. Завдяки якісному прогнозуванню доходів бюджету залежить обсяг фінансових ресурсів, що залучаються для забезпечення виконання покладених на державу функцій і завдань. У прогнозах найголовнішим є точність, але майбутнє в економіці досить складно передбачити.

Податкові надходження займають найбільшу питому вагу у дохідній частині державного бюджету, у структурі якого ПДВ становить більше 40%. З усіх інших бюджетоутворюючих податків ПДВ викликає найбільшу складність у плануванні, водночас є складним в адмініструванні та обчисленні.

Прогнозування обсягів надходжень від податку на додану вартість є найбільш складним серед усіх інших податків, оскільки на цей процес впливає велика кількість чинників, наприклад: інфляція, стан кон'юнктури світового ринку, динаміка експорту та імпорту, система митних обмежень і квот, рівень протекціонізму, внутрішнє споживання, стан розрахунків, адміністрування тощо.

Складання прогнозних розрахунків надходжень ПДВ вимагає опрацювання значних за обсягами масивів статистичної та облікової інформації. Відповідно, великого значення набуває якість інформації, від якої залежить точність прогнозу надходжень ПДВ до бюджету. Інформаційна база прогнозування податкових надходжень є недосконалою. Стан інформаційного забезпечення прогнозних розрахунків надходжень ПДВ не повною мірою відповідає вимогам методичних підходів до розрахунків за часом. Інформація про численні показники, яка використовується для підготовки прогнозу, надається Держкомстатом, як правило із запізненням. Недосконале інформаційне забезпечення породжує невідповідність обраних методів прогнозування податкових надходжень реаліям економіки.